

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం -1

(ప్రథమ భాష-తెలుగు)

తరగతి: 10వ)

సమయం: 3గం15ని".

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు:

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగాలు ఉంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకోవడానికి 15 నిమిషాలు జవాబులు రాయడానికి మూడు గంటల సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధాన పత్రంలోనే రాయాలి.
4. సమాధానాలను స్పష్టంగా, గుండ్రంగా రాయాలి

విభాగము -1

I. అవగాహన -ప్రతిస్పందన.

32మార్కులు.

1. ఈ క్రింది పరిచిత పద్యాలలో ఒకదానిని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 4×2=8.

పొదలి యుండొండ దివియును భువియు దిశలు
బొదివికొనియుండు చీకటిప్రోవు వలన
మిక్కుటంబుగఁ గ్రాటుక గ్రుక్కినట్టి
కరవటంబన జగదండఖండ మమరె.

ఉ) చీకటి కారణంగా ఏవేవి కలిసిపోయాయి?

ఊ) చీకటిని కవి దేనితో పోల్చాడు?

ఋ) మిక్కుటము అనగా అర్థం ఏమిటి

ౠ) పై పద్యం ఆధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

(లేదా)

ఒడలు వడసిన తమతండ్రి వడువు దోప
రయమునకుఁ గూటకోటులన్నియుఁ జలింపఁ
బెరిగి గిరి గాడ్చుకొడు కెక్కి తిరిగి తిరిగి
యొక్క చో నిల్చి దక్షిణదిక్కుఁ జూచి.

అ) హనుమంతుడు ఎవరివలే కనిపిస్తున్నాడు?

ఆ) హనుమంతుని వేగానికి ఏవి కంపించాయి ?

ఇ) పై పద్యంలోని అలంకారం ఏమిటి?

ఈ) గిరి అను పదానికి నానార్థాలు ఏమిటి?

2. పరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

చంపకవతి యను పట్టణము గలదు. అందు సన్న్యాసులు పెక్కండు వాసము చేయుచుండుదురు. అందుఁ జూడాకర్ణుండను పరివ్రాజకుడు గలఁడు. అతండు తాను భోజనము చేసి మిగిలిన వంటకము భిక్షాపాత్రలో, బెట్టి చిలుక కొయ్య మీద నుంచి నిద్రపోవును. నేను సద్దుచేయక దానిమీదికెగిరి ప్రతిదిన మావంటకము భక్షించి పోవుచుండును ఒకనాడు చూడాకర్ణుడు తన స్నేహితుఁడు వీణాకర్ణుఁడను సన్న్యాసితో మాటలాడుచుండ మాటిమాటికి మీదివంక చూచి తన గిలుకకఱ్ఱతో నేలమీద గొట్టి నన్ను వెఱపించుచు వచ్చెను. అప్పుడు వీణాకర్ణుఁడు "చూడాకర్ణుడా! యేమది మీదు చూచి నేల కఱ్ఱతో, దట్టుచున్నాడ వని యడుగఁగాఁ జూడాకర్ణుఁ డిట్లనియె: "ఒక ఎలుక ప్రతిదినము చిలుక కొయ్య మీది పాత్రమునందున్న యన్నము భక్షించి పోవుచున్నది. నాకు దీని యుపద్రవము పెద్దదిగా నున్నది" యని చెప్పిన ఆమాటలు వీణాకర్ణుఁడు విని "యెక్కడి యెలుక? యెక్కడి చిలుకకొయ్య? యల్ప జంతువు కింత పొడవున కెగురు బల మెక్కడినుండి వచ్చెను? : దీని కేమయినను నిమిత్తము లేకమానదు. ఈ మూషికమునకింత బలిమియు నిక్కడి సదావాసమును, నిమిత్తము లేక సంభవింపవు".

ప్రశ్నలు.

4×2=8.

అ) పరివ్రాజకుడు అనగా అర్థం ఏమిటి?

ఆ) చూడ కర్ణుడు ఎక్కడ నివసిస్తున్నాడు ?

ఇ) చూడ కర్ణునికి దేనితో ఉపద్రవం ఉంది?

- ఈ) పై గద్యం ఆధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?
3. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది సంఘటనలు ఏఏకాండలకు చెందిన రాయండి. **8మా**
- అ) శ్రీరామ పట్టాభిషేక మహోత్సవం కోసం అయోధ్య తనను తాను అలంకరించుకుంది.
 ఆ) మిథిలా నగర సమీపానికి చేరుకున్నారు విశ్వామిత్ర రామ లక్ష్మణులు.
 ఇ) శ్రీరాముని ఎడబాటును తట్టుకోలేక దశరథుడు ప్రాణాలను విడిచాడు
 ఈ) సీతారామ లక్ష్మణులకు మహర్షులు సాదర స్వాగతం పలికారు.

4. కింది కరపత్రాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. **8మా**
- దీనబంధువులారా ! ఆదుకోండి !**

సమాజంలో ఎందరో అనాథలైన పిల్లలు ఉన్నారు. వారంతా దిక్కులేక జీవిస్తున్నారు. తల్లిదండ్రుల ప్రేమకు దూరమై ఉన్నారు. ఆకలి, దప్పికలతో కూడు, గుడ్డ లేక జీవిస్తున్నారు. వారందరిని ఆదుకోవాల్సిన ధర్మం మనపై ఉంది.

సొంతలాభం కొంత మానుకొని అనాథలను చేరదీయండి. వారి బాల్యల్లో చిగురాశలను నింపండి. విద్యాబుద్ధులను నేర్పించండి. అనాథ శరణాలయాలను స్థాపించండి. అనాథల్లో దైవాన్ని దర్శించండి. ఆచరించండి. చక్కగా తీర్చిదిద్దండి. మానవత్వాన్ని చాటండి.

ఇట్లు
అనాథ బాలల సేవాసమితి,
అమరావతి.

ప్రశ్నలు

- అ) దిక్కులేక జీవిస్తున్నది ఎవరు ?
 ఆ) ఏ ధర్మం మనపై ఉంది ?
 ఇ) దైవాన్ని మనం ఎవరిలో చూడాలి ?
 ఈ) ఈ కరపత్రాన్ని రూపొందించినది ఎవరు ?

విభాగము -II

II. వ్యక్తీకరణ- సృజనాత్మకత.

36మా.

కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3×4=12

5. మాతృభావన పాఠ్యభాగ కవి గురించి మీ సొంతమాటల్లో రాయండి?
 6. మా ప్రయత్నం పాఠ్యభాగ ప్రక్రియ గురించి రాయండి?
 7. మారీచునీ పాత్ర స్వభావం గురించి రాయండి?

3×8=24

కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8. నైతిక విలువలు అంటే ఏమిటి? మీరు గమనించిన విలువల్ని పేర్కొనండి?

లేదా

మానవ ప్రస్థానంలో కళ కవిత విజ్ఞానం తోడున్నాయని కవి వర్ణించాడు కదా దీనినెలా సమర్థిస్తావు?

9. రామాయణ ప్రాసస్యాన్ని గురించి రాయండి?

లేదా

శ్రీరాముడు వనవాసానికి వెళ్లడానికి గల కారణమేమిటి?

10. మాతృభావన పాఠం ఆధారంగా స్త్రీల పట్ల మనం ఎలా ప్రవర్తించాలో మన బాధ్యతలు ఏమిటో తెలిపేలా నినాదాలు మరియు సూక్తులు రాయండి?

లేదా

మీరు చూసిన పల్లెటూరు లోని మనుషుల మధ్య సంబంధాలు అక్కడి ప్రకృతి దృశ్యాలను వర్ణిస్తూ మీ మిత్రుడికి లేఖ రాయండి?

విభాగము -III

III. భాషాంశాలు.

32మా

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

9×2=18.

11. నీ కరుణాకటాక్ష వీక్షణములకై నిరీక్షించుచున్నవారము.(ఈ వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి రాయండి)

12. సురుచిర తారకా కుసుమ శోచినభోగణ భూమి గాలమ

గురువు లఘువులను గుర్తించి గణ విభజన చేసి ఏ పద్యమో రాయండి)

13. అ) గురువుల వద్ద బైబిల్ తయారు చేయించాడు. గీత గీసిన పదానికి అర్థం రాయండి.
 ఆ) దైవ సాన్నిధ్యంలో కూర్చుంటే ఎంతో ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి
 ఎ) ప్రకృతి. బి) వెనుక. సి) దూరం. డి) సామీప్యం
14. అ) నీవు రాసిన జాబు చేరింది.. గీత గీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి.
 ఆ) పరివ్రాజకుడు చంపగవధి పట్టణంలో నివసిస్తున్నాడు.
 (గీత గీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించి విడిగా రాయండి.)
 అ) సంగడి, చాత్రుడు ఆ) విభూతి, లాతి. ఇ) సన్యాసి నిసి. ఈ) సన్యాసి భిక్షువు.
15. అ) చట్టమును ఎదిరించాడు. గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదం రాయండి.
 ఆ) మంచి గుణములు కలవారిని అందరూ గౌరవిస్తారు.
 (గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం గుర్తించి వేరురాయండి.)
 అ) గణం ఆ) గొనం ఇ) గొన. ఈ) గన్నం
16. అ) ఆకాశంలో మితుడు ప్రకాశిస్తున్నాడు (గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలు రాయండి.)
 ఆ) మా ఎంపిక అనడం కంటే సమాధానం ఏముంటుంది?
 (గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలను గుర్తించి విడిగా రాయండి)
 అ) అంగీకారం ఒప్పుకోవడం ఆ) అంగీకారం ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట.
 ఇ) ధైర్యం, సైర్యం ఈ) మంచినెరుంగుట, తెలుసుకునుట.
17. అ) మన మర్యాదను మనం కాపాడుకోవాలి (గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్యర్థం రాయండి.)
 ఆ) ఆకాశంలో నాశనము పొందనిది ప్రకాశిస్తుంది
 (గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్తి పదం గుర్తించి విడిగా రాయండి)
 అ) నక్షత్రము ఆ) చంద్రుడు ఇ) వెలుగు ఈ) సూర్యుడు.
- 18) మా గురువుగారు చెప్పిన మంచిమాటల వలన నాకు కనువిప్పు కలిగింది.
 (ఈ వాక్యంలోని జాతీయాన్ని గుర్తించి రాయండి)
19. నీరుగారిపోవడం ఈ జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో / అర్థం లో ఉపయోగిస్తారో రాయండి
 కింది ప్రశ్నలకు సూచించినవిధంగా జవాబులు రాయండి. 14×1=14
- 20) సీత అన్వేషణలో వానరులు అయ్యుదది ని చేరారు
 . గీత గీసిన పదాన్ని విడదీసి రాయండి.
- 21) కడు+ ఎదుట ఈ సంధి పదాలను కలిపి రాయండి.
- 22) నీడు రూపము నాలో లేదు అని శివాజీ అన్నాడు.
 (గీత గీసిన పదం ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించి విడిగా రాయండి)
 అ) జశ్శ్య సంధి. ఆ) యణాదేశ సంధి ఇ) దుగాగమ సంధి. ఈ) శ్చుత్వ సంధి
- 23) పల్లె జీవితం ఎంతో మనోహరమైనది. గీత గీసిన పదానికి విగ్రహ వాక్యం రాయండి.
- 24) సూర్యచంద్రులు ఎప్పుడూ గతులు తప్పరు.
 (గీత గీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించి విడిగా రాయండి.)
 అ) ప్రథమ తత్పురుష సమాసం. ఆ) ద్వంద్వ సమాసం. ఇ) బహువ్రీహి సమాసం. ఈ) ద్వీగు సమాసం.
- 25) ఇక నాకిక్కడ వసింప దగదు ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచనమును గుర్తించి విడిగా రాయండి.
 అ) ఇక నాకిక్కడ నివసించడం తగింది కాదు. ఆ) ఇక నేను ఇక్కడ వసింప దగదు
 ఇ) ఇక నేను ఇక్కడ ఉండలేను ఈ) ఇక నాకు ఇక్కడ నివసించడం సరైనది కాదు
- 26) పిల్లలకు ఇష్టమైన ఆహార పదార్థాలు ఉంటాయి. (ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేక వాక్యం రాయండి.) 27)
 కింది పదాలలో వ్యతిరేక అర్థాన్ని ఇచ్చే క్రియను గుర్తించి రాయండి.
 అ) చూడక ఆ) చూసి. ఇ) చూస్తే. ఈ) చూసిన.
- 28) వర్షాలు కురిసినా పంటలు పండలేదు. ఇది ఏ రకమైన సంశ్లేష్ట వాక్యము రాయండి
- 29) మహనీయులు ఎన్నో త్యాగాలను చేశారు. - సరైన కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించి రాయండి.
 అ) మహనీయుల చేత ఎన్నో త్యాగాలు చేయబడ్డాయి
 ఆ) మహనీయుల వలన ఎన్నో త్యాగాలు చేయబడ్డాయి
 ఇ) ఎన్నో త్యాగాలను మహనీయులు చేశారు
 ఈ) త్యాగాలు మహనీయుల చేత చేయబడ్డాయి
- 30) అనవసర ఆలోచనల్లో పడిపోవద్దు. ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యము రాయండి.
- 31) మీరు వెళ్ళవచ్చు. ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించి రాయండి.

- అ) నిశ్చయార్థక వాక్యం ఆ) సందేహార్థక వాక్యం. ఇ) ప్రశ్నార్థక వాక్యం ఈ) అనుమత్యర్థక వాక్యం
 32) సీత చక్కగా వంట చేయగలదు. ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి
 33) మీరు నిన్న ఎక్కడికి వెళ్ళారు?
 ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించి విడిగా రాయండి
 అ) నిశ్చయార్థక వాక్యం ఆ) సందేహార్థక వాక్యం. ఇ) ప్రశ్నార్థక వాక్యం ఈ) అనుమత్యర్థక వాక్యం